

Sygn. akt V Ca 2443/17

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący:SSO **Agnieszka Łukaszuk**

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w dniu 1 grudnia 2017 r. w Warszawie
sprawy z powództwa R. P.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.
o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie
z dnia 31 maja 2017 r., sygn. akt I C 878/17

1. oddała apelację;
2. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz R. P. kwotę 900,00 (dziewięćset) złotych tytułem kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Sygn. akt **V Ca 2443/17**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 maja 2017 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie zasądził od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz R. P. kwotę 6035,49 złotych wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia 6 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2084,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał, iż zakwestionowane przez powoda postanowienia umowy odnoszące się do wartości wykupu i związanej z tym możliwości zatrzymania przez pozwanego znacznej części wartości rachunku stanowią niedozwolone postanowienia umowne w świetle art. 385(1) k.c. Z tych względów Sąd Rejonowy uznał, że świadczenie zatrzymane przez powoda winno ulec zwrotowi na podstawie art. 410 § 2 k.c. w związku z art. 405 k.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniosła strona pozwana zaskarżając wyrok w całości zarzucając mu:

- naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów i przyjęcie, że umowa łącząca strony była umową mieszaną z elementami klasycznego modelu umowy ubezpieczenia na życie i postanowieniami charakterystycznymi dla umowy inwestycyjnej, wobec czego okres przedawnienia roszczenia wynosi 10 lat, podczas gdy okres ten wynosi 3 lata,
- naruszenie przepisów prawa materialnego to jest:
- art. 805 § 1 i § 2 k.c. poprzez błędną interpretację, polegającą na przyjęciu, że stosunek prawny łączący powoda z pozwanym nie jest umową ubezpieczenia,

- art. 4 w związku z art. 13 ustęp 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej poprzez ich nie zastosowanie, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania, że stosunek prawny łączący powoda z pozwanym nie jest umową ubezpieczenia,
- art. 819 k.c. poprzez jego niezastosowanie,
- art. 410 w związku z art. 405 k.c. w związku z art. 118 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie, podczas gdy brak było podstaw do uznania, że znajdują one zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

Mając na uwadze zgłoszone zarzuty strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i orzeczenie o kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd II instancji wskazuje przy tym, iż nie prowadził postępowania dowodowego, zatem na podstawie art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku obejmować będzie wyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd I Instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, a podjęte rozstrzygnięcie znajduje oparcie w obowiązujących przepisach oraz wywiedzionych na ich podstawie rozważaniach prawnych, które Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, z tym jednak zastrzeżeniem, iż nie zgadza się z argumentacją dotyczącą podstawy prawnej zasądzonego roszczenia w zakresie powołania się na przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia. Podstawą roszczenia powoda była bowiem umowa łącząca strony z uwzględnieniem abuzywności postanowień w zakresie ustalenia wysokości wartości wykupu. Umowa podlegała, zatem wykonaniu zgodnie z jej zapisami, które były wobec stron skuteczne i ważne.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazuje, iż nie zasługuje on na uwzględnienie. W ramach dokonanej kontroli Sąd Okręgowy nie stwierdził naruszenia reguł swobodnej oceny dowodów, zaś przedstawienie przez stronę odmiennych wniosków, niż wynikają z dokonanej przez Sąd I Instancji oceny nie świadczy jeszcze o przekroczeniu swobodnej oceny dowodów. Zaznaczyć przy tym należy, iż w ramach tego zarzutu skarżący kwestionował de facto błędną interpretację i zastosowanie przepisów prawa materialnego w zakresie odnoszącym się do kwestii przedawnienia.

Odnosząc się zatem do zarzutów prawa materialnego Sąd Okręgowy wskazuje, iż umowa zawarta pomiędzy stronami niniejszego postępowania nie jest klasyczna umową ubezpieczenia, na co zwrócił również uwagę Sąd Rejonowy w swoim uzasadnieniu. W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowa umowa jest w istocie umową o charakterze mieszanym z elementami ubezpieczenia, w której przeważającymi są jednak czynniki wskazujące na jej inwestycyjno-oszczędnościowy charakter. Istotne zatem dla ustalenia właściwego terminu przedawnienia jest ustalenie, który z elementów tej umowy ma charakter przeważający i z którym łączy się dochodzone roszczenie.

Wskazać trzeba, iż zdecydowana większość środków uiszczanych przez powoda w trakcie trwania umowy była przez pozwanego inwestowana to jest lokowana w wybranych przez powoda ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych. Znacznie mniejszą część wpłacanej kwoty pozwany przyjmował tytułem udzielenia powodowi ochrony ubezpieczeniowej. Co istotne również, żądanie pozwu nie jest związane z typowym roszczeniem odnoszącym się do świadczeń z umowy ubezpieczenia, lecz odnosi się ono do zapłaty kwoty należnej powodowi wobec zakończenia umowy. Nie można przy tym tracić z pola widzenia faktu, iż wysokość tej kwoty zależna jest od wartości środków zgromadzonych na rachunku powoda, te zaś mają związek z inwestycyjną częścią umowy, w której pozwany zobowiązał się do inwestowania wpłacanych przez powoda środków we wskazane fundusze inwestycyjne. Tym samym ze względu na przeważający element kapitałowy umowy i faktycznie związane z nim żądanie powoda brak było podstaw dla oceny przedawnienia żądania strony powodowej w części dotyczącej wartości wykupu

w odniesieniu do przepisów dotyczących umowy ubezpieczenia. Skoro, zatem wywiedzione przez powoda roszczenie wynikało z postanowień umownych obowiązujących strony, ale nie stanowiło żądania zapłaty z tytułu świadczeń związanych stricte z umową ubezpieczenia zastosowanie w sprawie miał przepis art. 118 k.c., to jest dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia dochodzonego niniejszym pozwem, który jeszcze nie upłynął.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 805 § 1 i 2 k.c., art. 4 w związku z art. 13 ustęp 4 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz art. 819 k.c.

Jak wspomniano powyżej zasadny okazał się jedynie zarzut naruszenia art. 410 k.c. w związku z art. 405 k.c. Uznając, iż pozwane Towarzystwo winno zwrócić powodowi kwotę zatrzymaną tytułem wartości wykupu Sąd Okręgowy wskazuje, że w ocenie składu orzekającego w przedmiotowej sprawie podstawy zwrotu tego świadczenia nie stanowią przepisy o nienależnym świadczeniu czy bezpodstawnym wzbogaceniu. Za apelującym wskazać, bowiem należy, iż przyjmuje się, że jeżeli strony wiązał stosunek zobowiązaniowy błędne jest oparcie wyroku na podstawie przepisów na bezpodstawnym wzbogaceniu, wykluczone jest bowiem konstruowanie roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia wewnątrz wiążącego strony stosunku zobowiązaniowego.

Podkreślenia wymaga, iż powód zgodnie z umową uiszczał składki z tytułu umowy ubezpieczenia, za które Towarzystwo nabywało jednostki uczestnictwa w funduszu kapitałowym. Następnie na skutek rozwiązania umowy jednostki te zostały umorzone, zaś środki pieniężne pozyskane w ten sposób stanowiła wartość polisy, która podlegała wypłacie. Fakt, iż powodowi nie została wypłacona kwota wartości polisy, lecz jedynie wartość wykupu uzasadnia zasądzenie brakującej jej części właśnie na podstawie pozostałych w mocy postanowień umowy, nie zaś przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu czy nienależnym świadczeniu. Uwzględnienie tego zarzutu nie mogło jednakże wpłynąć na treść zaskarżonego orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe, wobec bezzasadności podniesionych zarzutów, apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając na rzecz powoda wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 punkt 4 w związku z § 10 punkt 1 ustęp 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym na datę wniesienia apelacji.